

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

Dünya Bankası Yeni Türkiye Ülke Direktörünü Açıkladı

Dünya Bankası'nın yeni Türkiye Ülke Direktörü J. Humberto López oldu. J. Humberto López kısa süre önce üç yıllık görev süresini tamamlayan Auguste T. Kouamé'nin yerine göreve getirildi. İspanya vatandaşı olan López, Türkiye'nin kalkınma gündeminin ilerletilmesinde Türkiye Hükümeti'ne destek sağlayan Dünya Bankası Programına ve Portföyüne liderlik yapacak. López bu görevi öncesinde Dünya Bankası'nın Latin Amerika ve Karayipler bölgesi Strateji ve Operasyonlar Direktörü olarak görev yapmıştır ve bu görevinin yanında Eylül 2019 ile Haziran 2020 tarihleri arasında Bölge Başkan Yardımcısı Vekili olarak da hizmet vermişti.

IMF Türkiye'nin Büyüme Tahminini 2022 İçin Yükseltti

IMF'in sonbahar dönemi "Global Ekonomik Görünüm Raporu"na göre, temmuz ayında yayımlanan ara dönem raporunda Türkiye için yüzde 4,0 olarak tahmin edilen 2022 yılı büyüme tahmini, yüzde 5,0 seviyesine çıkarıldı. IMF, 2023 yılı için büyüme beklentisini ise yüzde 3,5'ten yüzde 3,0'e çekti. Raporla, 2022 yılı ortalama tüketici fiyatları beklentisi yüzde 60,5'ten yüzde 73,1'e, yıl sonu beklentisi yüzde 52,4'ten yüzde 73,5'e yükseltildi. Gelecek yıl için ortalama tüketici fiyatları beklentisi yüzde 37,3'ten yüzde 51,2'ye, yıl sonu beklentisi yüzde 29,7'den yüzde 36,9'a çıkarıldı. IMF, cari işlemler açığının GSYH'ye oranını bu yıl için yüzde -5,7 olarak korurken, gelecek yıl beklentisini yüzde -2,0'den yüzde -3,9'a indirdi.

IMF, işsizlik oranı beklentilerini ise olumlu yönde revize etti. 2022 yılı işsizlik beklentisi yüzde 11,3'ten yüzde 10,8'e, 2023 yılı beklentisi yüzde 10,6'dan yüzde 10,5'e çekildi. Kurum 2022 yılı küresel büyüme tahminini yüzde 3,2 seviyesinde tutarken 2023 küresel büyüme tahminini yüzde 2,9'dan yüzde 2,7'ye düşürdü ve en kötüsünün henüz görülmediğini bildirdi. Uzun yılların en yüksek seviyesindeki enflasyon, Ukrayna'daki savaş ve Çin'deki yavaşlama gibi faktörlerin küresel ekonomik görünümü kötüleştirdiği ifade edildi.

İngiltere'de İşsizlik 48 Yılın En Düşük Seviyesinde

İngiltere İstatistik Ofisi'nin verilerine göre işsizlik oranı Ağustos'ta sona eren 3 ayda yüzde 3,5'e geriledi. Ekonomistler işsizlik oranında değişim beklemiyordu. Ağustos ayında işsiz sayısı 97 bin azaldı. İşsizlik oranının düşmesinde rekor sayıda insanın işgücü piyasasını terk etmesi etkili oldu. Ortalama kazançlar yüzde 5,4 arttı.

İşten ayrılıp iş aramayanların sayısı ise 252 bin arttı ve 1971'den beri en yüksek artış olarak kayda geçti. İngiltere Merkez Bankası yüksek enflasyon nedeniyle Eylül ayından beri faiz oranlarını 7 kez artırdı. Para piyasalarında Kasım toplantısında 100 baz puanlık agresif faiz artışı fiyatlanıyor. Bu artışın halihazırda çift haneli enflasyonla mücadele eden tüketici ve şirketleri daha da zorlayabileceği belirtiliyor.

Tesla'nın Elektrikli Tırı Semi, Aralık'ta Yollarda

Tesla'nın CEO'su Elon Musk, Tesla'nın elektrikli tır modeli Semi Truck'ın üretimine başladıklarını açıkladı. Twitter hesabından paylaşım yapan Musk, ilk teslimatın Pepsi'ye yapılacağını belirtti.

AMB ile Çin Merkez Bankası Arasında Swap Anlaşması Uzatıldı

Avrupa Merkez Bankası (AMB) ile Çin Merkez Bankası (PBoC) arasındaki 45 milyar dolarlık (350 milyar yuan) döviz takas (swap) anlaşması 3 yıl daha uzatıldı. AMB'den yapılan açıklamada, Eurosystem açısından bu uzatma anlaşmasının renminbi pazarında aksaklıklar durumunda Euro Bölgesi'ndeki bankaların ani ve geçici likidite sıkıntısının giderilmesine olanak tanıyacağı ve küresel finansal istikrara katkıda bulunacağı belirtildi. Uzatmanın Euro Bölgesi ile Çin arasındaki ikili ticaret ve yatırım iş birliğinin derinleşmesine yardımcı olacağı vurgulandı. Açıklamada, söz konusu anlaşmanın 8 Ekim 2025'ye uzatıldığı belirtilerek, AMB ve PBoC arasında ilk döviz takas anlaşmasının 2013'te azami 45 milyar euro olarak imzalandığı, 2016 ve 2019'da 3 yıl daha uzatıldığı hatırlatıldı.

ABD ile AB Arasında 'Veri Güvenliği' Anlaşması Yapıldı

ABD Başkanı Joe Biden, Avrupa Birliği (AB) ile Mart'ta imzalanan "ABD-AB Veri Gizliliği Çerçeve Anlaşması'nın" uygulanması için kararname çıkardı. Beyaz Saray'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, Biden, mart ayında duyurulan söz konusu anlaşma çerçevesinde ABD'nin sorumluluklarını yerine getirmesi adına kararnameyi imzaladı. Transatlantik veri akışının 7,1 trilyon dolarlık ABD-AB ekonomik ilişkilerinde kritik bir öneminin olduğuna işaret edilen açıklamada, çerçeve anlaşmanın bu veri akışında önemli hukuki altyapıları oluşturacağı belirtildi.

Biden'in imzaladığı kararnamede ABD'nin belirli istihbari eylemleri ülkenin ulusal çıkarlarına uygun yapması için ekstra önlemler alınması, kişisel verilerin ele alınmasındaki şartların sıkılaştırılması, ABD istihbarat topluluğunun politika ve prosedürlerini gözden geçirmesi gibi maddeler bulunuyor.

IMF'den İklim Finansmanı Hakkında Açıklama Yapıldı

Uluslararası Para Fonu (IMF), yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerin sera gazı emisyonlarını azaltmak, iklim değişikliğinin mevcut ve öngörülen fiziksel etkilerine uyum sağlamak için gelecek yıllarda önemli ölçüde iklim finansmanına ihtiyaç duyacağını belirterek, bu ekonomilerin yalnızca yenilenebilir enerjiye yönelik yatırım ihtiyacının 2030'a kadar yılda 1 trilyon dolara ulaşabileceğini bildirdi.

IMF, Küresel Finansal İstikrar Raporu'nun "Yükselen Piyasalarda ve Gelişmekte Olan Ekonomilerde Özel İklim Finansmanını Artırmak: Zorluklar ve Fırsatlar" başlıklı 2'inci bölümünü yayımladı. Raporu, yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerin, küresel sera gazı emisyonlarının 3'te 2'sini oluşturduğu ve birçoğunun iklim tehlikelerine karşı oldukça kırılgan olduğu vurgulandı.

Karbon fiyatlandırması da dahil olmak üzere doğru iklim politikalarının oluşturulmasının çok önemli olduğu vurgulanan raporda, sadece gelişmekte olan ekonomilerin iklim değişikliğinin fiziksel etkilerini dengelemek amacıyla tarım, altyapı ve su tedarikine uyum için 2030 yılına kadar yılda 300 milyar dolara ihtiyaç duyacağı kaydedildi.

Nissan'ın Rusya'daki Varlıkları Rus Devletine Devredildi

Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Nissan ile şirketin Rusya'daki tüm varlıklarının Rus hükümetine devredilmesi konusunda anlaşma imzalandığı belirtildi. Anlaşmaya göre, Nissan'ın Rusya'daki tüm payının NAMI adlı Rus devlet enstitüsünün olacağı ve Nissan'ın, devredilen varlıklarını 6 yıl içerisinde geri alma hakkına sahip olduğu kaydedildi. Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanı Denis Manturov, konuya ilişkin yaptığı açıklamada, Rus AvtoVAZ şirketinin de Rusya'daki Nissan araçlarına satış sonrası hizmetlerden sorumlu olacağını belirtti.

Nissan, yaptırımlar nedeniyle Rusya'daki fabrikasında 14 Mart'ta üretimi durdurma kararı almıştı. Rusya'da daha önce de Renault şirketinin varlıkları Rus hükümetine devredilmişti.

İsrail İle Lübnan Arasında Deniz Sınırları Konusunda Anlaşmaya Varıldı

İsrail Başbakanı Lübnan ile deniz sınırlarının çizilmesinde anlaşmaya vardıklarını duyurdu. İsrail Başbakanlığından yapılan açıklamada, İsrail ve Lübnan'ın deniz sınırlarının çizilmesine ilişkin ihtilafı sonlandıran "tarihi bir anlaşmaya" vardığı belirtildi. Açıklamada, Lapid'in "Bu tarihi anlaşma, İsrail'in güvenliğini sağlamlaştıracak, ekonomiye milyarlarca dolar getirecek ve kuzey sınırımızın istikrarını artıracak." ifadelerine yer verildi. Anlaşma taslağının, İsrail'in belirlediği "tüm güvenlik ve ekonomik prensipleri karşıladığı" aktarıldı.

Başbakan Lapid'in yarın daraltılmış güvenlik kabinesini toplayacağı, bunu anlaşmayı onaylamak için hükümetin yapacağı özel oturumun izleyeceği paylaşıldı. Hükümetin anlaşmayı onaylamak için toplanacağı tarihe ilişkin kesin bilgi verilmedi. Anlaşmanın son olarak meclise sunulacağı paylaşıldı. Ancak bunun onay için sunulacağına ilişkin kesin bir ifade yer almadı. İsrail ile Lübnan arasında yaklaşık 860 kilometrekarelik deniz sahası anlaşmazlığı bulunuyordu.

AMB Tutanakları Yıl Sonunda Yüzde 2'lik Faize İşaret Ediyor

Avrupa Merkez Bankası tutanaklarına göre bazı AMB üyeleri Eylül ayı için 50 baz puanlık bir artıştan yana görüş bildirdi ancak görüşmelerin sonunda tüm üyeler üç kritik AMB faiz oranının da 75 baz puan artırılması konusunda görüş birliğine vardılar.

Öte yandan uzmanların büyük bir çoğunluğu daha büyük bir faiz artışıyla bile mevcut Euro Bölgesi faiz oranlarının nötr seviyenin oldukça altında olduğu görüşüne sahip.

Uzmanlar tutanakların bu ay yapılacak toplantıda 75 baz puanlık ve Aralık toplantısında 50 baz puanlık artışa karşı direncin azalacağı görüşünü değiştirecek herhangi bir ifade barındırmadığını vurguladılar.

Gazprom'dan İtalya'ya Yeniden Gaz İhracatı Başlıyor

açıklama geldi. 1 Ekim'de ENI, Rus enerji şirketi Gazprom'dan gaz akışının durduğunu bildirmişti.

Rus enerji devi Gazprom Avusturya üzerinden başta İtalya olmak üzere gaz ihracatına yeniden başlayacağını söyledi. Yapılan açıklamada şirketin ve İtalyan müşterilerinin Avusturya'daki düzenleyici değişikliklerini takiben gaz satışına çözüm buldukları ifade edildi. İtalyan enerji şirketi ENI'den gaz akışı başladığına dair resmi

OPEC+'dan 2 Yılın En Büyük Üretim Kesintisi

OPEC+ Bakanlar Komitesi yaptığı toplantısında, zayıflayan küresel ekonominin neden olduğu petrol fiyatlarındaki düşüşü durdurmak amacıyla grubun günlük üretim limitlerinde 2 milyon varillik bir kesinti kararı çıktı. Kararda alınan miktarın, birçok OPEC+ ülkesinin halihazırda taahhüt ettikleri kotanın altında üretim yapması nedeniyle küresel arz üzerinde etkisinin düşük kalacağı değerlendiriliyor. Bu durum OPEC+'nın üretimi azaltmadan belirlenen yeni üretim kotalarına ulaşacakları anlamına geliyor. Yine de kesinti kararı, birliğin, yüksek enerji maliyetleri nedeniyle halihazırda enflasyonla mücadele eden küresel ekonomiye başka bir şok ekleme riskini taşıyan bir hareket olarak, 2020'den bu yana OPEC+'nın gerçekleştirdiği en büyük üretim kesintisi oldu.

AB'de Yeni Asgari Ücret Yasası Onaylandı

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler, asgari ücretlerin düzgün bir yaşam standardı sağlayacak seviyelere yükseltilmesi için hazırlanan yasaya onay verdi. AB Konseyi, asgari ücretlere yeni kurallar getirecek yasanın üye ülkeler tarafından kabul edildiğini bildirdi. Buna göre, asgari ücretleri belirlemek üye ülkelerin kendi yetki alanı olmayı sürdürecektir. Yasal asgari ücretlerin yeterlilik seviyesine yönelik prosedürler oluşturulacaktır.

Asgari ücrete sahip ülkelerin, bu ücretleri açık kriterlere göre belirlemesi ve güncellemesi gerekecek ve uygulanan asgari ücretlerin, çalışanların insani şartlarda yaşamasına yeterli olması sağlanacak. Yasal asgari ücrette güncellemelerin en az iki yılda bir yapılması gerekecek, otomatik endeksleme mekanizması uygulayan ülkeler güncellemeleri en geç 4 yılda bir yapacak. Ücret belirlenmesi konusunda toplu iş sözleşmeleri teşvik edilerek yaygınlaştırılacaktır.

IMF'den 'Küresel Kamu Borcu' Tahmini

IMF, Mali İzleme Raporu'nun ekim sayısını "İnsanların Toparlanmasına Yardımcı Olmak" başlığıyla yayımladı.

Raporda, 2021 ve 2022'de gelişmiş ve yükselen piyasa ekonomilerinde mali açıkların keskin bir şekilde düştüğü ancak gelir grupları genelinde salgın öncesi seviyelerin üzerinde kalmaya devam ettiği aktarıldı.

Gelişmiş ekonomiler ve Çin hariç yükselen piyasa ekonomileri için ortalama açıktaki daralmanın dikkat çekici olduğu belirtilen raporda, bunun enflasyonun arttığı bir dönemde salgınla ilgili önlemlerin gevşemesini yansıttığı kaydedildi. Raporda, küresel kamu borcunun 2022'de GSYH'nin yüzde 91'ine ulaşmasının beklendiğine dikkat çekilerek, bu oranın birçok ülkedeki son düşüşe rağmen salgın öncesi seviyelerin yaklaşık 7,5 puan üzerinde olduğu bildirildi.

Gıda ve enerji fiyatlarındaki keskin artışın hükümet bütçeleri üzerinde baskı oluşturduğuna işaret edilen raporda, küresel finansal koşullar daha zorlu hale geldikçe bütçe baskılarının sıkılaştığı aktarıldı.

Raporda, en düşük gelirli ekonomilerin neredeyse yüzde 60'ının halihazırda borç sıkıntısı içinde veya yüksek risk altında olduğu kaydedildi.

Michelin Rehberi Direktöründen İstanbul Değerlendirmesi

Dünyanın en iyi restoranlarını listeleyen ve yıldız veren Michelin rehberi ilk kez İstanbul için de yayımlandı. Michelin Rehberi Uluslararası Direktörü Gwendal Poullennec İstanbul'da seçtikleri restoranları ve seçimi yaparken göz önünde bulundurdıkları kriterleri değerlendirdi. Ortaya çıkandan çok memnun kaldıklarını belirten Poullennec, "Listede 53 restoran var ve uzman müfettişlerimiz tarafından çok dikkatli bir şekilde seçildi. Bunların arasında 5 tane bir ve iki yıldız alan restoran oldu." dedi.

Michelin Rehberi İstanbul'un ilk seçkinde 53 restoran yer alırken, Turk Fatih Tutak 2 Michelin Yıldızı'na, Araka, Mikla, Neolokal ve Nicole restoranları ise 1 Michelin Yıldızı'na layık görüldü.

Uluslararası Enerji Ajansı'ndan Resesyon Uyarısı

Paris merkezli kurum aylık olarak yayımladığı raporda OPEC+'nın 'devasa kesintilerinin' dünya çapında enerji güvenliği risklerini tırmandırdığını belirtti.

Ajans, yükselen fiyatların piyasa oynaklığının boyutunu artırdığını belirterek "Petrol fiyatları halihazırda durgunluğun eşliğinde olan küresel ekonomi için kırılma noktası olabilir" ifadesine yer verdi.

Kurum enflasyondan yüksek faizlere kadar birçok ekonomik faktör nedeniyle gelecek yıl için küresel petrol talebini günlük 470 bin varil düşürdü.

Suudi Arabistan ve petrol üreticisi diğer ülkeler geçen hafta günlük petrol üretimini, kasım ayından itibaren 2 milyon varil azaltacaklarını duyurmuştu. Bu gelişme petrol fiyatlarında kısmi düşüşe neden olsa da Brent petrolün varil fiyatı bugün Londra'da 90 doların üzerinde seyrediyor.

International
Energy Agency

